

Doporučení EVROPSKÁ PANELOV Á DISKUSE OBČANŮ

Energetická účinnost

Evropská panelová diskuse občanů o energetické účinnosti Konečná doporučení

Upozornění: Tento dokument obsahuje závěry evropské panelové diskuse občanů o energetické účinnosti. Závěry jsou strukturovány podle tematických oblastí.

Obsah

Informace a změna chování	3
Spravedlivé a rovné příležitosti.....	4
Globální úloha EU a členské státy.....	5
Pracovní místa a vzdělávání	8
Infrastruktura	11
Budovy	16
Doprava.....	17
Výsledky hodnocení panelové diskuse občanů	19

Informace a změna chování

Doporučení č. 1:

Podpora spotřebitelů v rozvoji jejich energetické účinnosti

Doporučujeme, aby informace poskytované spotřebitelům byly přístupnější, transparentnější a využitelnější, a aby tak přispěly k vyšší energetické účinnosti domácností a organizací. Proto doporučujeme zřídit:

- online portál s možností sebehodnocení, který pomůže spotřebitelům posoudit jejich potřeby, co se týče dopravy, rekonstrukce bydlení a tipů na levnější služby. Portál by nabízel balíček řešení spolu s dalšími kroky a kontaktními informacemi,
- síť fyzických jednotných kontaktních míst na úrovni obcí (radnice, knihovny), kde jsou k dispozici nezávislí odborníci na další kroky. Síť by neměla činit rozdíly mezi venkovskými a městskými oblastmi a sociálními skupinami. Jednotné kontaktní místo by mělo poskytovat poradenství v legislativní, finanční a technické oblasti, jakož i informace o místních poskytovatelích služeb. Místní subjekty se vyzývají, aby šířily povědomí o službě,
- přístupnější štítky energetické účinnosti výrobků, které jsou srozumitelné pro každého, včetně informací o životnosti výrobků a odkazu na síť jednotných kontaktních míst.

Odůvodnění:

Doporučení je důležité vzhledem k tomu, že vhodná rozhodnutí lze přijímat pouze tehdy, máme-li k dispozici náležitě informace, na jejichž základě můžeme jednat. Tyto informace musí být srozumitelné a přístupné všem. Přestože je již k dispozici mnoho informací, mnohdy nejsou všem známy, natož srozumitelné. Spotřebitelé by měli mít přehled o své spotřebě energie a disponovat svými údaji, údaji o dostupných možnostech, o nákladech na tyto různé možnosti a o službách a podpoře, které mohou využít a které jim pomohou zvýšit energetickou účinnost.

Spravedlivé a rovné příležitosti

Doporučení č. 2:

Financování spravedlivého nároku na energeticky účinnou renovaci obytných budov

Doporučujeme zavést výhodnější daňový systém pro drobné vlastníky nemovitostí, aby pro ně nájemníci nepředstavovali překážku, která brání renovaci jejich domů. Toho by se mělo dosáhnout daňovými úlevami na práci a materiál v závislosti na příjmech lidí. Největší pomoc by měli dostat lidé s nejnižšími příjmy.

Dotační mechanismy by měly být k dispozici předem nebo v dílčích částkách v průběhu renovačních prací.

Vlády musí investovat do sociálního bydlení s využitím energeticky účinných a udržitelných materiálů.

Příjmy z uhlíkové daně by měly být částečně určeny na energetickou účinnost (včetně renovací). Nadnárodní společnosti, které více znečišťují životní prostředí, by měly být odpovídajícím způsobem zdaněny.

Banky by měly usnadnit přístup k úvěrům na energetickou renovaci s úrokovou sazbou přizpůsobenou příjmům.

Odůvodnění:

Sociální spravedlnost znamená rovný přístup k energii a bydlení. Dnes jsme svědky nepřijatelných situací: řada lidí žije ve velké energetické chudobě a drobní majitelé domů ze střední třídy nevyužívají podpory a dotací na renovaci vlastních domů ani nemovitostí, které pronajímají. Nájemníci mají pocit, že nemohou nic změnit. Považujeme za nepřijatelné, že úsilí není spravedlivě rozděleno a že pro některé je život v tepelném komfortu nedostupný.

Díky rovnému přístupu je energetická účinnost dostupnější pro každého, a přispívá tak ke společnému boji proti změně klimatu.

Schémata pro financování renovací dnes sice existují ve všech členských státech EU, ale ne vždy jsou optimální, a ne vždy odpovídají potřebám cílových skupin.

Globální úloha EU a členské státy

Doporučení č. 3:

Zvýšení energetické nezávislosti a účinnosti s cílem stát se celosvětovým příkladem

Doporučujeme, aby Evropská unie investovala do výzkumu a vývoje nových energetických technologií, včetně obnovitelných zdrojů, a dosáhla tak vyšší energetické účinnosti. To zahrnuje oblasti:

1. výroby energie (vodík, jaderná fúze atd.);
2. ukládání energie (baterie);
3. přenosu energie; a
4. snížení spotřeby energie.

Doporučujeme také, aby EU podporovala využívání konkurenčních výhod jednotlivých zemí při výrobě energie a zároveň usnadňovala výměnu osvědčených postupů a znalostí mezi členskými státy.

Dále doporučujeme upřednostňovat opatření v rámci zásady „energetická účinnost v první řadě“, která nejvíce přispívají k energetické nezávislosti.

Odůvodnění:

Doporučení je důležité z politického hlediska, protože chrání Evropu a její občany před možnými geopolitickými krizemi. Pomáhá také chránit evropské hodnoty a demokracii tím, že Evropské unii umožňuje přerušit styky s vládami sužovanými korupcí. Zároveň může přispět k urychlení přijímání právních předpisů EU, protože Evropa bude mít větší volnost při stanovování vlastních norem. Výměna znalostí mezi členskými státy by rovněž přispěla ke zlepšení jejich vzájemných vztahů.

Ze socioekonomického hlediska by se zvýšila konkurenceschopnost EU a prostředky vynakládané z 61 % na dovoz energie (údaje z roku 2019: https://ecrgroup.eu/campaign/energy_security) by se mohly přesunout na vnitřní investice, které vytvářejí pro EU a její občany větší hodnotu. Nižší dovoz energie ze třetích zemí by také vedl ke snížení rizika kolísání cen a narušení světových trhů s energií a k vytvoření nových pracovních míst v EU.

Z hlediska životního prostředí by důsledkem mohlo být snížení spotřeby energie, ekologický růst a klimatická neutralita, což souvisí se zásadou „energetická účinnost v první řadě“ a se závazky EU v oblasti udržitelnosti.

Doporučení č. 4:**Dosažení cílů v oblasti energetické účinnosti posílením akceschopnosti všech zúčastněných stran**

Doporučujeme, aby EU podněcovala podpůrná opatření k zavádění norem energetické účinnosti, a to buď přímo, nebo prostřednictvím silných pobídek pro členské státy. To přispěje k zajištění spravedlivého rozdělení úsilí mezi jednotlivce a podniky, ale také mezi regiony, aby nikdo nezůstal opomenut.

Hlavní zásady:

- Rozvíjení kultury energetické účinnosti prostřednictvím lepších informací, které nám pomohou spotřebovávat méně energie a spotřebovávat ji lépe,
- Podmíněné pobídky, díky nimž budou podniky schopny začlenit energetickou účinnost do své výroby, distribuce a prodeje, a to za současné péče o to, aby nedošlo k oslabení malých a středních podniků,
- Zaručení minimálního množství energie pro důstojné životní podmínky a vyhrazení velké části pomoci pro nejzranitelnější osoby (např: úvěry se zápornou úrokovou sazbou). Cílem je snižovat sociální nerovnosti, nikoli je prohlubovat,
- Poskytovat pobídky všem jednotlivcům, ale v obráceném poměru k jejich příjmům, zejména prostřednictvím progresivních cen energie a v závislosti na zdrojích energie.

Odůvodnění:

Doporučení je důležité s ohledem na to, že normy energetické účinnosti sice existují, ale jejich dostupnost a provádění jsou stále omezené. V současné době existuje v evropském měřítku řada norem pro energetickou účinnost (výstavba a renovace budov, ekodesign výrobků a spotřebičů, boj proti plánovanému zastarávání, právo na opravu atd.).

Jsou ambiciózní a napomáhají rozvoji trhu, ale jejich provádění se v jednotlivých členských státech liší. Stanovují technické požadavky, které mají finanční dopad, mohou vyloučit určité skupiny (ne každý si může nechat energeticky zrekonstruovat dům nebo si koupit nejúčinnější domácí spotřebiče) nebo mohou vést k nekalé soutěži (mezi evropskými společnostmi, které tyto normy ve svých výrobních procesech dodržují, a společnostmi mimo Evropskou unii).

Energetická účinnost by neměla být luxusem nebo možností, které se někteří mohou vyhnout. EU by mohla hrát významnou roli při zajišťování toho, aby energetická účinnost zlepšila každodenní život lidí, zejména těch nejzranitelnějších domácností. Jsme si vědomi toho, že významnou úlohu mohou sehrát některé naše místní úřady a správy, které půjdou příkladem a posunou trh kupředu.

Jsme si vědomi toho, že některé prvky našeho doporučení nezávisí pouze na Evropské unii a vyžadují důkladné sladění s členskými státy. Není však panelová diskuse občanů tím správným momentem, kdy být odvážní?

Doporučení č. 5:**Provádění směrnic EU a lepší sledování tohoto provádění**

Doporučujeme, aby se EU starala o provádění směrnic o energetické účinnosti v členských státech, neboť v současné době jsou prováděny odlišně. Jednotlivými hledisky pro zlepšení provádění jsou informace, financování a sankce.

Informace musí být dostupné a přizpůsobené konkrétnímu publiku – např. je vhodné oslovovat mládež prostřednictvím sociálních médií a starší lidi prostřednictvím televize – a musí být snadno viditelné na veřejných místech.

EU financuje členské státy, které splňují požadavky, pouze na základě měřitelného pokroku. Financování musí být spravedlivé, proporcionální a férové s ohledem na různé možnosti členských států.

Sankční mechanismy již existují a Komise může vlády členských států, které nedodržují předpisy, pohnat před soud.

Pro zvýšení transparentnosti by měl být sestaven žebříček členských států podle jejich úsilí v provádění předpisů. EU by také měla motivovat vlády jednotlivých států k zavedení „systému tiketů“, aby občané mohli hlásit plýtvání energií a místní orgány mohly odpovídajícím způsobem jednat.

Odůvodnění:

Toto doporučení je důležité, protože zajištění provádění směrnic ve všech zemích by mělo dopad na všechny občany EU, a navíc by jim nabídlo možnost přímo se podílet na procesu monitorování. Pokud navíc dojde k větší harmonizaci mezi členskými státy, bude v budoucnu snazší rozhodovat o nových opatřeních. Pokud jde konkrétně o informovanost, nalezení nových způsobů k zapojení různých skupin obyvatel by mohlo přispět k větší odpovědnosti EU i vnitrostátních vlád.

Dosáhnout transformace energetického odvětví a zvýšit energetickou účinnost s potřebnou rychlostí a intenzitou je možné pouze účinným prováděním na úrovni členských států. Budou-li ve všech členských státech splněny normy energetické účinnosti, mnohostranných výhod energetické účinnosti bude moci využívat více občanů EU.

Pracovní místa a vzdělávání

Doporučení č. 6:

Zlepšení kvalifikace pracovní síly v EU v odvětví energetické účinnosti

Doporučujeme rozšířit vzdělávání v oborech souvisejících s energetickou účinností. EU by mohla zavést následující opatření:

1. Členské státy by mohly poskytovat dotace na vzdělávání osob v oblasti kvalifikované zelené práce. Stát by měl pracovníka motivovat k tomu, aby v zemi po určitou dobu zůstal a pracoval.
2. EU by mohla podporovat krátkodobé výměnné nebo rotační programy, jako jsou programy ERASMUS pro studenty a pracovníky v oblasti energetické účinnosti (kvalifikované a školené).
3. Dokud nebude vyřešen nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oblasti energetické účinnosti, měla by být vydávána víza pro kvalifikované pracovníky ze zemí mimo EU za účelem zaměstnání v konkrétním členském státě, který vízum vydal.

Odůvodnění:

Důležitost doporučení spočívá v přesvědčení, že kvalifikovaní pracovníci na všech úrovních zavádění energetické účinnosti jsou zásadní pro úspěch všech ostatních doporučení, kterými se evropská panelová diskuse občanů zabývala. Bez kvalifikované pracovní síly členské státy jen těžko dosáhnou cílů energetické účinnosti. Navrhujeme tři opatření, z nichž každé reaguje na jinou potřebu související s kvalifikací pracovníků a trhem práce.

Opatření 1: Toto opatření je zaměřeno na osoby, které si chtějí zvýšit kvalifikaci nebo získat dovednosti v oblastech souvisejících s energetickou účinností. Vlády jednotlivých států mohou poskytováním dotací na odbornou přípravu zvýšit její dostupnost pro všechny, zejména pro lidi z nižších vrstev, kteří by jinak nebyli schopni investovat svůj čas do zvyšování kvalifikace nebo do rekvalifikace. Navrhujeme však také, aby členské státy zohlednily riziko odlivu mozků (odchod pracovníků za lepším platem do zahraničí). Pracovníci, kteří absolvují dotované školení, by měli být nějakým způsobem motivováni k tomu, aby své nové dovednosti využili v zemi, která do jejich školení investovala. Dostupné financování by zvýšilo atraktivitu kurzů, což by mohlo vést k tomu, že by se v oboru uplatnilo více lidí. Ve výsledku by to znamenalo více odborníků schopných plánovat, realizovat a auditovat investice související s energetickou účinností.

Opatření 2: Jde o pobídku pro členské státy, aby sdílely své kvalifikované pracovníky na krátkodobých projektech a zajistily, že i členské státy, kterým odborníci chybí, budou moci rozvíjet energeticky účinné iniciativy. To by mohlo vést k přeshraniční výměně informací a dovedností, která by podpořila ekologické dovednosti.

Opatření 3: Uvědomujeme si, že ne všechny oblasti, v nichž je zapotřebí kvalifikovaných pracovníků, lze rychle obsadit místní pracovní silou. Vytvoření trhu s kvalifikovanými pracovníky v Evropě bude nějakou dobu trvat, a proto by bylo užitečné najít způsoby, jak

pozvat kvalifikované pracovníky ze zemí mimo EU.

Základním východiskem je tedy stručně řečeno skutečnost, že bez kvalifikovaných pracovníků nelze provést změny vedoucí k vyšší energetické účinnosti.

Doporučení č. 7:**Zajištění budoucnosti prostřednictvím ekologického vzdělávání**

Doporučujeme rozšířit vzdělávání v oblasti ekologie a energetické účinnosti. Toho lze dosáhnout zavedením následujících opatření:

1. Evropský certifikát energetické účinnosti po vzoru mezinárodního počítačového řidičského průkazu (ICDL), který by přispěl k základní úrovni znalostí v oblasti energetické účinnosti.
2. Členské státy by měly zajistit, aby určitý počet kvalifikovaných ekologických pracovníků každoročně absolvoval kurzy spojené s energetickou účinností, a zvýšit tak počet ekologických kvalifikovaných pracovníků v zemi. Tato koncepce byla přijata v předchozích letech v případě studentů vysokých škol.
3. EU by měla zavést osvětové kampaně, které by zdůrazňovaly přínos kvalifikovaných ekologických pracovníků a poukazovaly na to, že jde o pracovní místa budoucnosti. Tyto kampaně by mohly cílit zejména na mladé, aby jim ukázaly, že manuální práce může být stejně atraktivní jako práce v kanceláři.

Odůvodnění:

Kvalitní vzdělání je základem každé smysluplné změny. Navrhujeme tři opatření, z nichž každé odpovídá jiné potřebě související se vzděláváním: nedostatek obecných znalostí o energetické účinnosti, mladí lidé, kteří se neúčastní odborného vzdělávání potřebného k podpoře energeticky účinných iniciativ, a ztráta vnímání povolání potřebných k podpoře energetické transformace.

Za prvé, skupina se shoduje, že je obecně zapotřebí více znalostí o energetické účinnosti. Znalosti umožní, aby více lidí bylo schopno se rozhodovat v otázkách energetické účinnosti na individuální i celostátní úrovni. Může se jednat o školní předmět, povinný odborný kurz nebo vysokoškolský kurz. Obecně doporučujeme, aby byl kurz spojen s pobídkou pro každou úroveň, na které lze kurz absolvovat.

Za druhé, v minulosti se ukázalo, že evropské cíle pro vysoké školy motivují členské státy k tomu, aby určitým oblastem vzdělávání věnovaly větší pozornost. Tyto cíle pro odbornou přípravu v oblasti energetické účinnosti nakonec povedou ke zvýšení počtu osob, které se do odborné přípravy zapojí. Jinými slovy, tím, že EU stanoví pro členské státy cíle, tlačí tyto členské státy k tomu, aby navýšily počet osob v oblastech souvisejících s energetickou účinností. Vlády jsou tak přímo odpovědné za rozvoj kvalifikované pracovní síly.

Toto doporučení je důležité i proto, že je třeba u lidí zlepšit vnímání práce v manuálních a technických oborech. Kampaně by mohly ukázat, jak vypadají různé oblasti práce, a zdůraznit, že fyzická práce má zásadní význam, je perspektivní do budoucna a nemusí být méně zajímavá než práce v kanceláři.

Infrastruktura

Doporučení č. 8:

Optimalizace a rozvoj rozvodné sítě ve prospěch obnovitelných zdrojů energie – od výrobce až po konečného spotřebitele

Doporučujeme, aby pro EK byla prioritou optimalizace sítě:

1. Zlepšit energetickou bezpečnost a spolehlivost prostřednictvím investic do obnovitelných zdrojů, výzkumu v oblasti ukládání energie a zavádění inteligentního řízení.
2. Vypracovat investiční plán včetně pokynů pro členské státy ke zlepšení sítě na místní a přeshraniční úrovni.
3. Rozvíjet síť s ohledem na možnosti a výhody centralizace a decentralizace. Energeticky nejúčinnější možnost by měla být realizována na základě jednotlivých případů.
4. Zavést mechanismy k monitorování přiměřeného využívání finančních prostředků a prosazování pravidel EU, aby konečný uživatel mohl plně využívat výhod investic a společnosti mohly dodržovat příslušné předpisy.
5. Podporovat členské státy, aby pomáhaly občanům používat inteligentní měřiče a energeticky účinné zdroje a aby zavedly finanční pobídky pro dodavatele a spotřebitele k využívání energeticky účinných postupů; zvážit možnost vytvoření rámce pro občany ke skladování a výrobě energie.

Odůvodnění:

Doporučení je důležité, protože optimalizace sítě pro obnovitelné zdroje energie přináší řadu výhod pro výrobce i koncové uživatele. Optimalizace rozvodných sítí zvyšuje energetickou účinnost a podporuje zavádění obnovitelných zdrojů energie. Tento přístup zajišťuje efektivní přepravu, ukládání a využívání energie. Kromě toho rozvoj sítě přispívá ke stabilitě cen energie, podporuje používání inteligentních spotřebičů a usnadňuje plynulejší dodávky energie.

Spotřebitelé a dodavatelé mají prospěch z optimalizace a rozvoje sítě prostřednictvím inteligentních systémů řízení. Spotřebitelé mají přístup k cenným informacím o spotřebě energie, dodavatelé mohou lépe sledovat poptávku a efektivitu výroby, a modernizační proces doplňují systémy ukládání.

Optimalizace sítě, která přispívá k energetické účinnosti a minimalizuje ztráty energie, nejen snižuje náklady, ale také podporuje udržitelnost životního prostředí. Posílení postavení spotřebitelů a jejich zapojení do energetického systému zajišťuje rovné podmínky a snižuje vliv korporací. Změna našeho myšlení v oblasti energetické účinnosti je nezbytná pro co nejširší provádění a zapojení občanů.

Modernizace sítí je navíc v souladu s cíli EU v oblasti snižování emisí, boje proti změně klimatu a přechodu na odvětví dekarbonizované energetiky. Díky zavedení tohoto přístupu budeme vyrábět více energie, budeme efektivnější v rámci Evropy a

méně závislí na zahraničních zdrojích. V neposlední řadě toto nové odvětví přinese nové pracovní příležitosti a zlepší postavení EU jako globálního hráče ve spravedlivějším energetickém systému.

Doporučení č. 9:**Pomoc občanům EU při zavádění energetických komunit zaměřených na energetickou účinnost poskytováním informací a finanční podpory**

Doporučujeme:

1. Podpořit informovanost o energetické účinnosti a zviditelnění současných energetických komunit. Konkrétně bychom mohli informace o energetických komunitách učinit srozumitelnými a přístupnými pro všechny občany EU nebo bychom mohli sdílet osvědčené postupy týkající se energetických komunit v rámci EU.
2. Ekonomicky zhodnotit úspory energie, jichž bylo dosaženo díky rozvoji energeticky účinných komunit. Tímto způsobem bychom mohli vyvinout v současnosti neexistující mechanismy nebo systém certifikátů energetické účinnosti.
3. Pomáhat místním orgánům veřejné správy finančně podporovat rozvoj iniciativ energeticky účinných komunit. Konkrétně by tyto orgány mohly využívat prostředky, které přicházejí přímo z EU (např. fond FEDER).

Jakmile tyto komunity začnou fungovat, prioritní bude, aby se energetická účinnost stala hlavní zásadou komunity. Konkrétně bychom mohli zateplit budovy, zavést nové technologie a vyvinout komunální systémy vytápění a chlazení.

Odůvodnění:

Doporučení je důležité, protože energetická komunita je založena na občanských nebo místních iniciativách. Nedostatek přesných informací o fungování a financování energetických komunit by však mohl některé občany od vytváření takových komunit odradit. Stávající energetické komunity navíc nejsou *de facto* efektivní a zeměpisné a finanční podmínky členských států EU jsou v některých případech velmi odlišné. Proto je třeba zpřístupnit příslušné informace všem a posílit spolupráci mezi členskými státy, aby se nakonec vytvořily energeticky účinné komunity.

Jednou ze zásad efektivní energetické komunity je zamezit plýtvání energií. V současné době je překážkou pro dosažení nulového plýtvání absence distributorů energie v systémech energetických komunit. Je třeba zajistit, aby se do energetických komunit zapojily soukromé subjekty. Evropská komise by například mohla podporovat členské státy v tom, aby soukromým společnostem, které spolupracují s energetickými komunitami, vydávaly certifikáty energetické účinnosti. Musíme se také zaměřit na pozitivní ekonomický dopad nespotebovávání energie. Domníváme se také, že je třeba spravedlivě ocenit přebytky energie vyrobené obcemi.

Domníváme se, že místní orgány veřejné správy jsou nejvhodnějšími subjekty pro investování části finančních prostředků EU, které obdrží, na podporu energetických komunit, protože máme za to, že občané budou více důvěřovat svým místním orgánům veřejné správy než celostátní vládě. Místní orgány veřejné správy by však měly mít na paměti, že energetické komunity musí zůstat finančně dostupné pro každého, a finanční prostředky by proto měly být rozdělovány občanům podle jejich příjmů. Fondy spravované místními orgány by navíc mohly lépe než vlastní nebo obecní úspory pomoci občanům získat přístup k odborným znalostem, a tak zlepšit energetickou

účinnost svých obcí. V rámci energetických komunit bychom navíc měli udělit přímou pravomoc občanům, aby získali přímý přístup k těmto fondům EU a mohli s nimi hospodařit.

A konečně, jakmile se podaří zajistit tyto tři předchozí prvky, měli bychom se postarat o to, aby zásada „energetická účinnost v první řadě“ byla středobodem rozvoje energetických komunit, a to prostřednictvím zateplení budov a rozvoje systémů vytápění a chlazení, které by mohly přispět ke snížení množství energetických ztrát.

Doporučení č. 10:**Rozvoj energeticky účinných komunit pro odpovědnou spotřebu a zvýšení místní výroby energie**

Doporučujeme motivovat energetické komunity ve všech členských státech.

Evropská unie a členské státy by měly spolupracovat při poskytování finančních prostředků a odborných znalostí na podporu energetických komunit. Hybateli této změny by mohly být místní orgány.

Hlavním aspektem motivace energetických komunit je stanovení jasných cílů v evropské směrnici o energetické účinnosti do roku 2030. Povinné monitorování výroby energie v energetických komunitách může poskytnout cenné údaje pro sledování pokroku a určení oblastí pro zlepšení, nové právní předpisy a politické cíle. Je nezbytné diverzifikovat zdroje energie v jednotlivých členských státech na základě jejich specifických vlastností a zdrojů. Doporučujeme snížit spotřebu používáním chytrých technologií (např. LED osvětlení, účinné topné systémy).

EU by se také měla zaměřit na:

- systémové změny, které lidem umožní uplatňovat zásadu „energetická účinnost v první řadě“,
- podporu místní a obnovitelné energie,
- zvyšování povědomí, vzdělávání od útlého věku a zapojení občanů.

Odůvodnění:

Toto doporučení je důležité pro ochranu životního prostředí a zachování naší planety nejen pro nás, ale i pro budoucí generace. Spoléhání se na místní energetické komunity zvýší energetickou bezpečnost a energetickou nezávislost v Evropě a přispěje k odlišnému modelu výroby a spotřeby.

Toto doporučení může zajistit, že každý v Evropě bude mít s pomocí energetických komunit prostředky k boji proti energetické chudobě. Smyslem tohoto doporučení je nejen řešení energetické účinnosti, ale může být i způsobem rozvoje života v místních komunitách, který posiluje sociální účast a demokracii všech zúčastněných.

Budovy

Doporučení č. 11:

Zlepšení energetické náročnosti budov

Doporučujeme, aby EU podpořila členské státy v zajištění toho, že energeticky účinnou renovací projde podstatně více budov. Pozornost by se měla soustředit na obytné budovy

Členské státy by měly být podporovány v tom, aby usnadňovaly renovace obytných budov, v nichž žijí lidé s nízkými příjmy. Soutěže na vnitrostátní úrovni by mohly přispět k nalezení dobrých přenositelných řešení (modelových projektů).

Od členských států EU by se měly vyžadovat daňové úlevy pro vlastníky budov, v nichž většina nájemníků nedosahuje určitého příjmu. Mohlo by jít o dobrý podnět k renovaci domů. Je třeba zajistit, aby výše uvedené bylo v zájmu nájemníků i pronajímatelů. Zejména je třeba zabránit vystěhovávání nájemníků kvůli zvyšování nájemného.

Každý občan EU (nájemník nebo vlastník) by měl mít možnost získat bezplatné poradenství ohledně konkrétní energetické situace ve svém domě (tzv. jednotné kontaktní místo). Doporučení zahrnuje také možnosti podpory a dotací na zlepšení energetické situace.

Odůvodnění:

Toto doporučení je důležité, protože:

- V EU již existuje řada směrnic týkajících se veřejných budov (směrnice o energetické účinnosti), nebytových budov (nedávno přijatá směrnice o energetické náročnosti budov) a nových budov všech druhů (směrnice o energetické náročnosti budov). Proto se zaměříme na obytné budovy.
- Směrnice EU mohou být účinné pouze v případě, že budou provedeny na vnitrostátní a místní úrovni a že se dostanou k jednotlivým majitelům domů.
- V mnoha členských státech EU žijí lidé s nízkými příjmy často v domech s obzvláště nízkými energetickými standardy, konstrukčně špatnými řešeními a vysokými náklady na energie.

Doprava

Doporučení č. 12:

Zvýšení atraktivity veřejné dopravy pro cestující

Doporučujeme, aby Evropská komise prováděla pravidelné studie zaměřené na zvýšení energetické účinnosti systémů městské a příměstské osobní dopravy ve všech členských státech.

Taková studie by měla zahrnovat komplexní soupis a posouzení elektrifikace a atraktivity systémů veřejné dopravy. Díky tomuto přístupu lze odhalit mezery a nedostatky ve stávajících systémech a poukázat na příkladné postupy, které by členské státy mohly přijmout.

Na základě výsledků studie by Evropská komise mohla zavést různé dotace pro členské státy, které by podle potřeby mohly investovat do zvýšení atraktivity a do elektrifikace svých dopravních systémů. Studie by měla sloužit jako měřítko současného stavu a pomůže Evropské komisi stanovit cíle pro Evropu jako celek. K neustálému zlepšování výkonnosti systému a zvyšování energetické účinnosti by přispělo pravidelné monitorování.

Odůvodnění:

Cílem tohoto doporučení je zlepšit kvalitu života optimalizací veřejné dopravy, která je nezbytná pro každodenní činnosti a je energeticky účinnější než individuální automobilová doprava. Od této studie očekáváme praktické výsledky, které usnadní zavádění zásad energetické účinnosti. Ačkoli je veřejná doprava efektivnější než individuální automobilová doprava, její nedostatečné využívání naznačuje, že existují překážky, kterými je potřeba se zabývat. Je na Evropské komisi, aby zjistila důvody tohoto nedostatečného využívání.

Zvýšením efektivity, pohodlí a dostupnosti veřejné dopravy můžeme zlepšit kvalitu spojení a snížit ekonomické dopady a dopady na emise CO₂, a přimět tak více lidí k tomu, aby dali přednost veřejné dopravě před osobními vozidly. S ohledem na vysokou koncentraci obyvatelstva v městských oblastech by navíc studie mohla navrhnout uzpůsobené dopravní kombinace pro budoucnost, které by zlepšily energetickou účinnost, jež je v souvislosti se změnou klimatu naléhavě potřebná. Přidaná hodnota tohoto přístupu spočívá v tom, že zohledňuje individuální i hromadnou dopravu, jakož i budoucí vývoj druhů dopravy. Umožňuje nahlédnout na konkrétní případy, které byly zaznamenány v různých členských státech EU.

Doporučení č. 13:**Zajištění co nejvyšší energetické účinnosti v dopravě po celé Evropě: méně zboží přepravovaného po silnici, méně cest letadlem a zavedení zásady „železnice na prvním místě“**

Doporučujeme motivovat podniky a občany, aby v zájmu vyšší energetické účinnosti využívali železnici. Za tímto účelem doporučujeme:

1. Elektrifikovat tratě s cílem snížit emise uhlíku.
2. Modernizovat železniční infrastrukturu.
3. Zlepšit uživatelskou přívětivost, a to digitalizací plánovačů cesty a nákupu jízdenek.
4. Standardizovat železnici mezi členskými státy a integrovat místní dopravní systémy.
5. Upravit jízdní řády tak, aby se zkrátila doba jízdy.
6. Podporovat cestování vlakem, které na krátké vzdálenosti může konkurovat leteckým společnostem a autobusům.
 - Zrychlit jízdní dobu díky vysokorychlostní železnici.
 - Lépe vybavit vlaky, např. jídelními vozy, wi-fi, lůžkovými vozy atd.
 - Povolit přepravu větších zavazadel a jízdních kol ve všech vlacích.
7. Zaplnit vlaky díky přijatelným cenám.
 - Zavést speciální promo jízdenky: jízdenky pro rodiny, studenty, seniory, osoby se zdravotním postižením a nízkopříjmové skupiny.
 - Zajistit, aby jízdné bylo přijatelné.
8. Otevřít nevyužívané železniční tratě: uzavřené tratě jsou opuštěné.
9. Napojit periferie EU.
10. Pro usnadnění realizace všech těchto návrhů doporučujeme zvýšit investice a dotace:
 - Podporovat krátkodobé soukromé investice při zachování celkového veřejného vlastnictví a kontroly.
 - Zdanit fosilní paliva, včetně leteckého paliva.

Odůvodnění:

Doporučení je důležité, protože vlaková a nákladní doprava představují hlavní oblasti, v nichž lze rychle zvýšit energetickou účinnost. Pro budoucnost naší ekologie, ekonomiky a technologií je třeba rychle jednat. Proto doporučujeme zatraktivnit a zefektivnit osobní i nákladní dopravu. Abychom toho dosáhli, je třeba jednat na evropské úrovni.

Výsledky hodnocení panelové diskuse občanů

Č.	Název doporučení	Úroveň podpory	Míra schválení
8	Optimalizace a rozvoj rozvodné sítě ve prospěch obnovitelných zdrojů energie – od výrobce až po konečného spotřebitele	5,25	96 %
3	Zvýšení energetické nezávislosti a účinnosti s cílem stát se celosvětovým příkladem	5,18	92 %
9	Pomoc občanům EU při zavádění energetických komunit zaměřených na energetickou účinnost poskytováním informací a finanční podpory	4,96	91 %
11	Zlepšení energetické náročnosti budov	4,89	90 %
4	Dosažení cílů v oblasti energetické účinnosti posílením akceschopnosti všech zúčastněných stran	4,87	87 %
12	Zvýšení atraktivity veřejné dopravy pro cestující	4,83	91 %
2	Financování spravedlivého nároku na energeticky účinnou renovaci obytných budov	4,73	87 %
1	Podpora spotřebitelů v rozvoji jejich energetické účinnosti	4,71	84 %
10	Rozvoj energeticky účinných komunit pro odpovědnou spotřebu a zvýšení místní výroby energie	4,64	84 %
13	Zajištění co nejvyšší energetické účinnosti v dopravě po celé Evropě: méně zboží přepravovaného po silnici, méně cest letadlem a zavedení zásady „železnice na prvním místě“	4,55	79 %
6	Zlepšení kvalifikace pracovní síly v EU v odvětví energetické účinnosti	4,49	82 %
7	Zajištění budoucnosti prostřednictvím ekologického vzdělávání	4,48	82 %
5	Provádění směrnic EU a lepší sledování tohoto provádění	4,19	72 %